

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และนำมาสรุปผล อภิปราย ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองจังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ หมายถึง ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่รับบริการและชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนขยะมูลฝอย เป็นรายเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 920 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากร คือ ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ที่รับบริการและชำระค่าธรรมเนียมเก็บและขนขยะมูลฝอยเป็นรายเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำนวน 279 คน

สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยสรุปได้ดังนี้

ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 43.73 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 64.52 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 51.97 และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-5 คน ร้อยละ 36.20

2. ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย รองลงมา คือ ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย และด้านการรวบรวมขยะมูลฝอย

3. เปรียบเทียบคุณสมบัติทางประชากรบางประการต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ดังนี้

3.1 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและด้านการกำจัดขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3.2 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีอาชีพต่างกัน โดยรวมและด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

3.3 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

3.4 ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกัน โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

4. ข้อเสนอแนะทั่วไป

4.1 ด้านเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย คือองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ในการรวบรวมขยะมูลฝอยให้กับประชาชน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย

4.2 ด้านการเก็บขนขยะมูลฝอย คือองค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดความถี่ในการเก็บขนขยะมูลฝอยให้เหมาะสม และควรเก็บขนขยะมูลฝอยที่ตกค้างในที่ต่างๆ และรักษาความสะอาด ณ บริเวณจุดที่วางภาชนะรองรับ

4.3 ด้านการกำจัดขยะมูลฝอย คือองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแนะนำการกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือน และควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง

อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้แบ่งเนื้อหาการอภิปรายจากการแปลผลของระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน และการเปรียบเทียบคุณสมบัติทางประชากรบางประการต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการ

จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
 จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน ซึ่งมี
 รายละเอียด ดังนี้

1. ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนมีความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอย
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ใน
 ในระดับมาก ซึ่งผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัด
 นครพนม เป็นชุมชนขนาดเล็ก ประกอบกับประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ส่งผลให้
 ขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นมีปริมาณที่เพียงพอต่อการจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล
 อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ที่มีรถเก็บขนขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ และจำนวนพนักงานที่
 เพียงพอในการให้บริการ ค่าบริการในการจัดขยะมูลฝอยมีความเหมาะสม ตลอดจนมีการ
 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย

ผลการศึกษาสอดคล้องกับวชิรญา โคตรชมพู (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาความ
 คิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบล
 บ้านถ่อน อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับดี โดย
 พึงพอใจในรายด้านในด้านถังรองรับขยะและการบริการสูงสุด และเสนอแนะให้แก้ไขในด้าน
 พาหนะจัดเก็บ

ไม่สอดคล้องกับ ชากร คัยนันท์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการจัดการขยะ
 มูลฝอยของเทศบาลเมืองมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยประชาชนในเขต
 เทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งความแตกต่างดังกล่าว
 อาจเนื่องมาจากว่าขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
 และขนาดของเทศบาลเมืองมหาสารคามมีความแตกต่างกันมาก รวมทั้งจำนวนประชากรที่
 อาศัยอยู่ ความแตกต่างยังรวมด้านปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นและระบบการจัดการขยะมูลฝอย
 นอกจากนี้ในด้านความแตกต่างด้านความพึงพอใจหรือความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอย
 อาจเป็นเพราะว่าการจัดการในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบคุณสมบัติทางประชากรต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการ
 จัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม
 จำแนกตามระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน
 มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและด้านการกำจัดขยะมูลฝอยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$)

2.2 ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ จำนวนการใช้จ่ายมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้น รายได้เฉลี่ยต่อเดือนจึงไม่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ ปฤษฎา พฤฒิวิษณุ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษามีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการจำแนกประเภทขยะมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้ง เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร พบว่า คนในชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นในการจำแนกประเภทขยะมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนทิ้งไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วิโรจน์ จิวะรังสรรค์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยบริเวณทางสาธารณะของเทศบาลนครขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยบริเวณทางสาธารณะ ได้แก่ การศึกษา แรงจูงใจส่วนบุคคล การติดต่อสื่อสารส่วนเพศ อายุ และรายได้ของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการขยะมูลฝอยบริเวณทางสาธารณะ

ไม่สอดคล้องกับ ศรีสุรางค์ เกษะนาถ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษากำหนดการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

2.3 ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ($p > .05$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจำนวนสมาชิกในครัวเรือนส่วนใหญ่มีจำนวน 4 คน ซึ่งจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่ส่งผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

ผลการศึกษาลดลงกับ บันเทิง เพียรคำ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษารูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครนศึกษาตำบลศรีณรงค์ อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า จำนวนสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยของครัวเรือน

ไม่สอดคล้องกับ สุวิมล ภักดิ์พิบูลย์ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของแม่บ้านในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อการกำจัดขยะมูลฝอย พบว่า ตัวแปรคือ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาที่อยู่อาศัย ภูมิฐานะเดิม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อพฤติกรรมเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยส่วนรายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อพฤติกรรมปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย

2.4 ผู้นำครัวเรือนหรือตัวแทนครัวเรือนที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) โดยส่วนใหญ่ผู้นำครอบครัวที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีความพึงพอใจมากกว่าผู้นำครอบครัวที่มีอาชีพทำนาและอาชีพพนักงานศึกษา ($p < 0.05$)

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีอัตราการผลิตขยะมูลฝอยมากกว่าอาชีพทำนาและอาชีพพนักงานศึกษา จึงส่งผลให้การจัดการขยะมูลฝอยขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม มีการจัดการได้ทั่วถึงและเห็นเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ชนิดของขยะมูลฝอยที่เกิดจากอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว และขยะมูลฝอยจากอาชีพทำนาอาจมีความแตกต่างกันขยะมูลฝอยจากอาชีพทำนาอาจเป็นขยะมูลฝอยเกษตรกรรม และสามารถนำมากำจัดหรือใช้ประโยชน์ได้มากกว่า นอกจากนี้สถานการณ์ดำรงชีวิตของประชาชนเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเกิดขยะมูลฝอยทั้งในด้านปริมาณและองค์ประกอบ เนื่องจากถ้ากลุ่มประชาชนมีกำลังทรัพย์มากพอที่จะจับจ่ายซื้อสิ่งของได้มากก็ย่อมเป็นผลให้ปริมาณขยะมูลฝอยมาก องค์ประกอบขยะมูลฝอยก็มีความแตกต่างกันได้

ผลการศึกษาลดลงกับ ปฤษฐา พฤตวิษณุ (2547 : บทคัดย่อ) พบว่า คนในชุมชนที่มีอาชีพต่างกันมีความพึงพอใจในการจำแนกประเภทขยะมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจในการจำแนกประเภทขยะมูลฝอยที่ใช้ในชีวิตประจำวันก่อนที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ไม่สอดคล้องกับ ประชา กงศรีเจริญ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลแม่สาย อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกตามอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการประชาสัมพันธ์ในการรวบรวมขยะมูลฝอยให้กับประชาชน และให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอย

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดความถี่ในการเก็บขนขยะมูลฝอยให้เหมาะสม และควรเก็บขยะมูลฝอยที่ตกค้างในที่ต่างๆ และรักษาความสะอาด ณ บริเวณจุดที่วางภาชนะรองรับ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแนะนำการกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือน และควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยการประเมินพฤติกรรมกาทิ้งขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม

2.2 ควรมีการวิจัยความคิดเห็นของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ต่อการจัดเก็บขยะมูลฝอยของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านกลาง อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม